

JAUNIMAS

SPALIO M.

1911 M.

Br.

Jaunimas

Mēnesinis laikraštis skiriamas jauniešiem.

TURINIS: Tikriāusias būdas žmonėms gelbėti. — Sielū susitikimas. — Apšvalga: Prasidėjo karai; valstijų pasisāvinimas svetimos žemės; pranašāvimai, kad bus karū; žmogus gamtos dalė; bendroji sāginė; Rusijos ministeriū pirmininkas nubāgias; bendroji Lietuvū sāginė; nauja Lietuvū draugija Prūsuoce. — Pasi-kaibėjimai. Ar ĩra pekla? Ar Kristus buvo Dievu? Ir tt. — IS teidėjū-raštojų pusės.

TIKRIAUSIAS BUDAS ŽMONĖMS GELBĖTI.

Labai māža tėra tū žmoniū, kuriems nėra reikalinga jokios pagalbos. Jū neskaitant, visi jos privālo. Bet kiekvienas ir gāli kitā gelbėti. Vien tereikia tai tikrai norėti. Kas dienā taikosi tām proga. Ir žmonės gelba vienas kitā. Tik nelīgios vertībės ta jū pagalba. Tūli, norėdami kitā gelbėti, jī tik dār daugiau skriaudžia. Todėl labai svarbu, žinoti, kas bus tikra, o kas netikra pagalba.

Ira visokiū padėjimū, kuriuose žmogui reikia pagalbos. Vienas neturi, kuo galētū kūno gīvībe išlaikīti, kitas, nors ir turētū, negāli tinkamu būdu savo dārbus atlikti, tretis is serga, o jei nebūtū pagalbos, turētū nustoti kūno, turētū mirti, kitas ĩra patekes ĩ gīvībės pavojū, vėl kitas kankinasi sunkiomis, slėgiantisomis mintimis, nebūdamos aiškus savo vidūje, neturėdamas ramībės, dār koks skaudžiai varginamas abejojimais tikības

dalīkuose, bijos mirties, prāgaro, ir tt. begālo. Negalima viso minēti. Bet rodos ir uztenka, kas pasakīta. Svarbu vien izmanīti, kaip veikti reikia, norint gelbēti.

Geriausiai pasiaiškīsime visa, imdami paveikslū. Alkanā zmogū galima gelbēti, jām duodant duonos. Bet aišku, netrukus jām vēl reikēs valgio. Veikiai vēl bus išalkes. Ir vēl reiks jī valgīdinti. Ir tt. be perstojimo. Pagalba jām tebus naudinga trumpām laikui. Neiškels jo iš jo padėjimo. Ir jis turēs gīventi nuolatai iš kito zmogaus malonēs. Daug geresniu būdu zmogus bus gelbētas, jī pamokinant ar vertšiant patšiām savimi pasirūpinti, patšiām sau maisto pasipelnīti.

Bet imkime kitā paveikslā. Ira koks zmogus sveikas ir stropus, bet jām nesiseka atlikti, kas jām atlikti reikia. Dārbas neina paakiui. Nēra zmogus tām gana miklus ir nēra sumanus. Viskān pradeda atbulai. Tikrai jis padėjime, kuriame pagalba būtinai reikalinga. Jī gelbēti, rodos, ir nesunku. Galima jo dārbā nors iš dalies atlikti. Vienok tuomet reikētū visā jo āmziū uz jī dirbtī. Negāli todėl tokia pagalba būti tikroji. Daug geriau tas zmogus bus gelbētas, kad jī kas pamokīs savo dārbā tinkamiau pradėti ir varīti. Taip jis su laiku galēs gīventi savo gāliomis.

Toliau apmāstīkim ligoņio padėjimā. Jis turi būti aprūpinamas, jeib galētū išgīti. Ir rodos pagalba suteikta tām kartui būtū tobūla. Vienok taip nēra. Joks zmogus nesirgtū, kad jis nenu-

sižengtū kaip-nors priēš gīvenimo īstātīmus. Liga īra visuomet zenklas, kad zmogus ar negerai maitinas, vilkēja, dirba, pasielgia, ir tt. Ir todēl susirges zmogus bus tuomet geriau gelbētas, kuomet jis ligoj ne tiktai aprūpinamas bus, bet ir mokinamas ligos priezastī ir tikro gīvenimo sānlīgas īšvīsti.

Kitas zmogus, imkime, privālo pagalbos, kadangi jis kankinamas visokiū skausmū, kuriū jis regimai zudomas. Jī, gāl, likimas skaudziai pripaudē, mirtis jām mīlimā zmogū paplēšē, ir tt. Jām pagalba gāli būti paguodos zodziai. Jū pasiklausīdamas jis pamiršta savo skausmus. Bet nēra abejotina, kad juos veikiai vēl atmīs ir vēl turēs kesti, kaip lig tol. Geresnē pagalba bus toji, kuri zmogū netik akies mirksnī nuramīs, bet jām parodīs keliā, kuriuo pats zmogus galēs īskilti iš skausmo ir nuliūdimo.

Dār kits zmogus gāl vārginas klausimais apie gīvībe ir mirtī, apie gīvenimo mīslē ir tikslā, ir negāli rasti jokios īseigos. Nusikankina visokiū būdu. Kentšia baime dėl Dievo rūstībēs, prāgaro ir velnio baisumū. Ir jieško pagalbos ir, rodos, jā randa. Ikalbama jām kas-noris ir jis "tiki". Bet užeina laikai, kad vēl abejoja, ir vēl griauziasi. Tuomet jām vēl reikia pagalbos, kaip ālkanām zmogui. Tik pats īsmokes īšvīsti gīvenimo slēpinius, pats īgijēs tuose dalīkuose īsmānīmā, jis nebešauktū pagalbos. Abejoneš jo nekankintū. Kān zmogus pats īra īstīres, apie tai

nebeabejoja. Tokiām zmogui nieks ir nebesukelia abejonū.

Iš visū tū paveikslū matīti, jog tikroji pagalba īra ta, kuri zmoģū padāro sāvišku, kuri jī pastāto visiškai ant jo kojū. Norēdami kān gelbēti, visuomet turime stengties jo paties jēgas ir galias suzādinti ir jī pāti parāģinti jomis pasinaudoti.

Tik tasai īra tikrai gelbētas, kuri pagalba padārē jo paties gelbētoju. Kuo maziau gelbētasis mums, o kuo daugiau sāu patšiām turi dēkoti uz īskilimā īs varģo, pavojaus, abejonēs, skausmū, ir tt., kuo maziau jo palaima, jo gerovē dera īs kito malonēs, bet īra jo paties nuopelnas, tuo jis geriausiai īra gelbētas.

O kad mes visā āmģiū būsīm kitus gelbēje, bet nieks nepareis īs mūsū malonēs arba geros vālios, tuomet mes būsime tikrai gelbēje. Todēl ir galima sakīti, kad tikrausia pagalba būs toji, uz kuriā gelbētasis pasijaus mums tik kaltas, kaip uz gerā patarimā.

Tikroji pagalba nepadāro kito zmoģaus mūsū kaltininku. Ir pagalbos vertībē tiek kīla, kiek maziau kitas zmoģus īra priverstas mūsū malone atsiminti.

Priešingai mes kito ne gelbame, nors tikētume tai dārā, kuomet jo īsmitimas, jo sveikata, jo ramībē, jo viltis ir tikēģimas dera visiškai īs mūsū, kuomet jis su visu savo ģīvenimu īra priverstas mūsū remties.

Nelengva tikru būdu gelbēti. Ir ģāl todēl tūlas visai atsisakīs kitā gelbēti. Vienok tai būtū apsirikimas. Veikiau netikru arba netobūlu būdu gelbēti, negu visai suleidus tai dārius. Svarbu ģinoti, kaip reikia taikīti pagalbā ir kad būtina īra gelbēti be susilaukimo dēkos ar ģāl net kokio atģiginimo.

Iš tikrģjū mes kiekvienas kalti kitā gelbēti. To nedarīdami pasiliecame vienas kitām kaltininkais. Todēl ir uz pagalbā kitas mums nieko neskulia. Bet mes to ir neturētume īsidingoti. O jau visai ne gelbētamģām kaip-noris prikišti.

Tikroji pagalba, īpatšiai vīname dalike, labai reikalinga. Tai īra tikģba. Tģe netikusiu būdu gelbēti īra labai kenksminga. Tik apmāstģkime, kaip māza īra sāviškumo tikģbos dalģkuose. Paprastai vienas ī ģģ bei tģn tiki, kadangi kitas ī tģn patģ dalikā tiki, tai esti, jģ teisingu skaito. Taip laikosi īstisos zģonijos kartos tikēģimas. Ir jis remasi tuo, kad tos kartos tėvai taip tikēģe ir atģal tģģj tėvai per ilgus āmģzius. Toks tikēģimas, kurs tēra skaitģmas teisģbe, kas kitū tuo buvo laikoma, īra kaip koks tinklas seniai ir īs lengvo pintas ir mestas ant zģoniū ģirdģiū ir sāmonēs ir ī kuri jģ īsģkģbe laikosi, kad nepaskeštū.

Bet sākoma: vienas savo tikēģimu tvirtina kito tikēģimā. O tai teisinga. Tik reikia tai kitaip negu paprastai īsmanģti. Tikēģimas turi bģti ģģvģbē. Tas tuomet ir zģdģna ģģvģbe. ģģvģbē uzģidega prie ģģvģbēs. Todēl tik tas, kuriām

tikējimas īra jo esībēs dalīku, tegāli kitā jo tikējime stiprinti. Jis pats īra sāvīskas, pats īstīres tikībos dalīkus. Jis zino, jog tik tai īra tikīboje naudinga, kān pats pajantes ir īstīres esi. Ir todēl jis nesāko: Tikēk, kadangi aš tikiu, bet: īra tikībos kelias, vaikstīsioki juo! Bet pats jī turi susirasti ir pats juo zengti. Aš tegaliu tvirtinti, kad tai galima.

Pagal tai gīvenant, kiekvienām turi pasisekti visiškai stovēti savo kojomis ir tikībos dalīkuose. Kitaip nieks neišeis īs abejonū. Tikībos dalīkuose zmogū gelbēti jo nepadārant sāvīsku, īra jī skriausti ir silpninti. Ir todēl tīse daugiau negu kitur pasirodo, kad zmonēs kartais nori viens kitā gelbēti ir tiki tai dārā, o tatsau viens kitā tik kuo daugiau silpnina ir skriaudzia.

Nēsa tai nēra pagalba, kad zmogus kito zmogaus sāvīskumā silpnina ir jī padāro savo īrankiu. Ipatīšiai jām īkvēpdamas savo nuomones, savo geismus ir mintis. Tuomet zmogus puola īs zmogaus stovio ir pastoja vergu, kurs ne daug augstīšiau gīvena negu gīvulis. Jame vīraujā īkvēptos mintīs ir īkvēpti geismai, ne jis pats, ne dvāsiškoji jo siela. Jis tēra zmogaus pavidalas, kurs tai šio, tai to zmogaus ir jo gālīu valdomas. Kas nori kitā gelbēti, turi kiek īmanīdamas zmogū jām patīšām paduoti.

Bet mānantieji pagāliaus tik sakīs, kad zmogus vienas īra silpnas, ir jī paduodant visai jām, jis apleidziamas. Tai teisībē. Ir īra, kaip īs prad-

zios sakīta, kad beveik visi zmonēs privālo pagalbos. Bet ta pagalba negāli jām pareiti taip visiškai īs kitū. Tikroji pagalba turi pareiti īs vermēs viso gīvenimo. O tātā pagalbā kiekvienas zmogus tegāli pats pasiimti. Pastodamas sāvīsku, jis tiesiog stojis ī gīvenimo Priezastī.

Kaip visas īs Jos, tos vienos Priezasties pareina, taip ir zmogus. Tik jis su savo siela ir dvasia jai stovi artīšiau. Jām tereikia visuose padējimuose tai atsiminti, ir jo nieks negalēs paveikti nei prispausti. Zino jis, jog ta galia, īs kurios jis kiles, kurios jis māzas īra apsireiškimas, tai īra ir jojo pagalba, apsauga bei prieglauda. īs jos jis negāli īseiti ir tik vien jā pamirštī. O kaip jis tuomet pasilpsta, taip jis pātvirtēja ir padīdēja jā atmindamas ir nuolatai širdimi Jospi kreipdamas.

O kad mes viens-kitā gelbēti turime progos, tad jos nepraleiskime, jos nenaudoje. Bet visuomet atsiminkime, kad reikia kitā prie to privesti sāvīsku pastoti, o pagāliaus parimti, gīventi Tame, kas visos pagalbos vermē īra. O nuostabiu būdu, tokiā, būtent tikriausiā pagalbā tegālime viens kitām suteikti pātīs susijieškodami visos gīvībēs ir gālios pradzios ir priezasties, gīvendami tikīboje su Tuo, kas amžina.

Vīdūnas.

SIELU SUSITIKIMU

vadīsime šī vaizdēlī, kurī vienas mūsīskū īra sutvēros, būtent Adoms Braks. Isziūrēkime ī tān vaizdēlī. Pro susipīnusias ī Sirdies pavīdalā rūtū Sakeles zvelgīame ī tolimā dangū. Apatšioje zemē apskīlojusi savo zalumu. Prie dangaus krāsto saulē. Diena prasīdēda. Zemē ir dangus nušvīnta. O sielos augštai īškīlā ī giedrājā skaisībē. Tšē jos susītinka. Tšē sveīkīnāsī, lengvai sklandīdamos erdvēje, per kuriā toli uz jū plaukīa pilkī debesīū šēšēlīai.

Tai aplamas pāzvilgīs. Reikētū dabar dār dirstelētī ir ī mažmožius. Žiūrēkime, paveīkslūi, kaip tos rūtū Sakelēš susipīnūsios, kaip īš viršaus kībo vienas lapelīs,

o īš abiejū Saliū linksta ī vidū du kitu. Toliāu pastebēkime, kaip tuodu mergaitšīū pavīdalu tik sklāndo per erdve. Tarsi vien akies mirksnīui susītiktī, pasīsvēikīntī ir tad tolin skrīstī, kur jū laukīa jū uzdavīnīai.

Gāl īšvīs ī mažmožius žiūrēdamas tūlas ir netobūlumū. Bet tobulū veikalū tegalīma sulauktī īš visai īš-augusīū dailīnīkū. Mums maži apsirīkīmai nemāžīs pasīmēgīmo. Īpatšīai atsīmīdami, kad tai mūsū dailē, mūsū menas, kurs tšē pradēda apsirīkīstī.

Vds.

Pastaba: Sītā vaizdēlī ketam dār kitāip o su spalvomis īšleīstī.

AP3VALGA.

Prasīdējo karai. Ukstēsī vākaruose tarp Francīos ir Vokietījos, o dabar prasīdējo tarp Itālijos ir Turkījos. O dēl kokios priēzasties? Vien, kad Itālijai (arba gāl gerīau: pīngīnīnkams ir pīrkliams) pamēgo pasiimti zemēs. Bet aišku, tai nēra galutīna priēzastīs. Todēl gana dašnāi dabar sākoma, kāras prasīdējes be jokīos priēzasties. Vienok taip negāli būti. Nieko nēra be priēzasties. Ir tājā īšrasīme mēgīndami, kodēl Itālija norī pasīšvīntī zemēs, kas jā ī kārā stumīa. Turkīja tikrai ne. Bet Turkīja veīkīau uzkaraujama. Nuo Turkījos lengvīau zemēs pasiimti. O kas īš to kāro īšeis, rodas bus skaudūs dalīkai. Nēsa labai abejotīna, ar Itālijai ir Turkījai karaujant neprasīdēs ir kitos valstījos kāro. Beveik neišvēngtīna, kad nesīkīstū kitos Turkījai žīvānt, norēdamos pasīpīlētī kokiā jōs dāļī. Valstījū

pavīdas daugīau bloga padāro negu pavīeniū žmoniū. Ir todēl labai būtū lemtīna Turkījai laimētī. Tuomet pasīlīktū Aīropoj šiek-tiek sāntaika. Bet īra kurstītojū. Tik žiūrēkime ī pavīeniū valstījū laikrāštīšus. Tīsiog reģētī, kaip tūli norī kāro, līg džaugtūsī dēl jō. Žīmu tai, rodas, pīrm visū Anglijos laikrāštīšuoosē. Bet tšē nēra tik toks kāro pasīmēgīmas matīti, bet ir viltīs īš kāro naudos turētī. O žiūrīnt ī paskutīnīus karus, aišku, kad kitoms valstījoms karaujant, Anglija savo naudā turējo. Ir ne kartā jau sakīta, kad Anglija kiršīna kītas valstījas uz jā karautī. Bet ar Itālijos kārui su Turkīja Anglai īra priēzastīs, tai būtū sunku īšrodītī. Vienok naudos īš jō tikrai bus Anglijai, nors trumpām laikū.

Valstījū pasīšvīnīmas sveltīmos zemēs. Tik pasīpīlētī kokiā jōs dāļī. Valstījū

valstijos paskutiniaiis dvim šimtmetišiais pasiplėšė svetimos žemės, ir daug iš to galėsime spręsti. Anglija 30 milij. kvadratinū kilometrū su 350 milij. žmoniū; Francija 6 milij. kvadr. kil. su 46 milij. žmoniū; Rusija 17 mil. kvadr. kil. su 28 milij. žmoniū; Holandija 2 milij. kvadr. kil. su 38 milij. žmoniū; Belgija 2,4 milij. kvadr. kil. su 20 milij. žmoniū; Vokietija 2½ milij. kvadr. kil. su 12 milij. žmoniū.

Žmonių nerimimas. Jiėškodami tikrosios dabartinio karo priežasties, rodos tuoj numanėsimė, jog kėras tėra aiškiausias žėmis aplamo žmoniū nerimimo. O to dabar visur matėti. Ant visos žemės. Taip Azijoje: Tėsinijoje, Persijoje; kaip Airopoje: Ispanijoje, Austrijoje, Anglijoje; Amerikoj beveik visuose kraštuose, Afrikoj Marokkoje. Vienur žmonėnės nesutinka su krėšto tvarka, kitur kentėia bėdė ir todėl peikia valdėmė ir nori jė griauti. Ir klausdami vėl, kodėl jie taip nerimsta, turėsimė atsileipti, jog tur bėti taip gėventi, kaip lig 8ol, žmonėms pasunko, įkėrėjo. Tik ar dabar iš tikro sunkiau gėventi negu seniau, labai abejotina. Tikra vienok ĩra, kad žmonėnės jautresni ĩra pastoje, daugiau atsimesna savo tiesė ir lengviau sukėla prieė tuos, kurie jiems tas gėinti nori. Žmoniū jautrumas vėl pareina ĩr dabartinio bėdo gėventi. ĩs susita-

rėmo su visokiū kraėtū gėventojais, ĩr aiėskesnio žmogaus vertėbės pajautimo, ir tt. Tai priežastė ĩs vienos pusės. ĩs antrosios pareina pasistengėmai tūtū, kurie ant kitū be atsilkausimo vėrėvo, gėinti senuosius savo padėjimus. O kadangi tieji grėvė, o jais gėivnantieji nori juos tvirtinti, ĩsveizi, lig jie kitus daugiau spausit negu seniau. O tai visai nėra. Bet ĩs viso to ĩseina nerimimai ir karai.

Pranaėavimai, kad bus karū. Jau ilgus metus atgal buvo pranaėaujama, kad 1911-ais, 12-tais ir 13-tais metais bus Airopoje didi karai. Rodos nė, sunku tai pranaėauti, mėtant kaip vis daugiau sukėla žmoniū karėtumas, kurs kitaip beveik negalėtū ir dingti kaip prasiliedamas su krauju. Tik tai nuostabu, kad ligiai minėtieji metai tām parinkti. Rodos, ĩra gana jausmingū žmoniū, kurie gėli numanėti, kuomet tiek visoko bus susikaupė, kad gėivenimas negalės eiti tolin be kėro audrū. Paskutinėms dienomis berods ĩsveėėjo, kad Siems metams pranaėavimai bus apsirėikimai. O dabar ūmai viskas virto kitaip. Nors uėtkėt to kėro ir bėsimi metai pasiliktū be jūtūl labai tai lemtina.

Žmogus gamtos dalelė. ĩra tūli žmonėnės pastebėje, kad visuomet gamtoj didžiū karėėtėi metai virsta veikia kėro laikais. Tūli šimtmėėiai tām mėgėinti, o visuomet tai pasirodė. ĩs to

matėti, kad žmogūje taip gėivenimas eina, kaip visoj gamtoj. Dār galima ir priminti, kad karėėtėiū laikais žmonėnės daugiau linksta prie įžiauriū veikimū. Statistika tai ĩra ĩsrodžiuis. O labai svarbu tai žinoti. Tuomet žmogus gėli geriau apsisaugoti, save tvirtėiau valdėti. Toliau ĩs šitū žiniū matėti, kaip galima ir šiek-tiek teisingai pranaėauti bėsimus dailkus. Žinoma, kad karėėtėiai randasi ant žemės su didesniu skaitėiu taėku ant saulės, kurie vienuoliktais metais keitėiasi. Bet svarbios ĩra ir kitū dangaus rutuliū ĩntekmės. Visa tai galima laiku ĩštirti, ir tad nesunku pranaėauti. Be reikalinga tām labai akėlaus pastebėjimo, o apsirėikams tatėau lengva nusiduoti. Vienok sėkoma tūlū, kad galima dār kitaip pastebėti, ĩ kokiė puse linksta gėivenimas, bėtent taip, kad pasekamos tos gamtos galėibi srovės, kurios paprastām žmogui ĩ sėmone pareina, kaip jo linkimai ir geismai.

Bendroji sėžinė. Geismū, karėtumū srovės, kurios sukėla tautose, ne ligiu bėdu banguoja. Tai daugiau, tai mažiau daužosi. Vis pagal žmoniū kartū ĩpatėbes ir gėivenimo sėnlėgas. Bet kiekvienas žmogus savo gėivenimu jas stiprina ar silpnina. Kiekvienas savo gėivenimu skaidrina ar temdina bendrėjė žmoniū sėžine. Kur geismai virėt turi, tė sėžinė slopsta. Kur jie valdomi, tė

Šioji suėvinta. Kiekvienas turėtū tai žinoti, ir savo vidū valėti ir valdėti, jeib tuomi visai žmoniųs dėliai patarnautū. Tuomi jis bendrė žmoniųs sėžine labai gaivintū. O kad daug tokiū žmoniū atsirastū, jū pasistengėimas veikia pasidaritū žėmus. Bėsimoji karta turėtū tad labai smarkū linkimė skaidruman, skaitėbėn. Taip kiekvienas dirba nė vien savo gerui, nė vien gėivnanties su juo kartu, bet ir bėsimoms kartoms. Kiekvienas savo gėivenimu ir veikimu neapmėtomai toli siekia. Tai reikėtū kiekvienām labai gerai ĩ atminti ĩsidėti. Nėsa kaip kiekvieno gėivenimas gerām gėli derėti, taip ir blogām. Dabarties žmoniųs nerimimas jau labai ilgai kilo. Kilo ĩs pavieniū žmoniū gėivenimo. Žmoniųs sėžinė ĩra tarsi kiek apėniaukusi. Tān suprazdami, tuoj numanėsimė, kām mes daritū turime.

Rusijos ministrū pirmėninkas nubaigtas. Tān skaudėji dailkė, kurs 14. Rugsėjo Kieve nusidėvė, neprivalu ĩėson apraėėti. Bet suprasti, kaip tai gėli nusiduoti, mums svarbu. Patlab mēžuomė mēstėme apie bendrėjė žmoniųs sėžine. Bet kām reikėtū apie bendrė sėžine Rusijoje sakėti! Aiėku, kad ji labai, labai aptemdinta. Šiaip nebūt galėjes toks dėrbas uėgėinti. O kaltinti negalima pavieniū žmoniū, bet kiekvienā, ĩpatėiai tuos, kurie daugiau ga-

lētū dirbti uz sāžinēs sužādinimā, o kurie tik dār daugiau jā gudo. Negāli iš to išeiti kitas daļikas, kaip pagaliaus apskritai zudīne. Bet tikime ir lemķime nuoširdģiai, kad vis daugiau atsiras žmoniū ir Rusiģo žādinantšiu žmoniū sāžine ir tvirtinantšiu žmoniškāģi gyvenimā!

Bendroji Lietuviū sāžinē. Galima sakiti, toji aiškiausiai atsispindi laikraštšiuose. Bet tuomet nelabai mes Lietuviū galime pasidģaugti. Ira kitū tautū laikraštšiu su visokiais nesmagjais rašiniais. Vienok ģra vis ir gana daug tokiū, kurie ģ žmones ir jū gyvenimā žiūri iš augšto stovio, ne su nekanta, su papeķimu, bet su noru visā suprasti ir išmāniti. Bet sakikime, koks Lietuviū laikraštšiu nuolatai su tikra praklinibe, su pilnu ramumu žiūri ģ Lietuviū gyvenimā? Koks laikraštšiu nesukelia retšiau ar dažniau nekantas prieš žmones, kurie nėra tos nuomonēs, kaip raštģojos? Kur ģra tas laikraštšiu, kurs savo skaitģtojus ķeltū ģ šviesesne ir ģiedresne sāmone ir žāditū jū sāžine? Rašiniai, kurie tai darģtū, ģra mūsū laikraštģioj beveik tik kaip kibirkstelēs tamsoj. Kartais net rodosi, jog jokie žmones neapsikšģinta taip labai, kaip Lietuviāi. Vieni peikia, paveikslui, "klērikalus" kaip didģiausius žmoniū skriaudēģis, kuriems vien terūpi žmones apmeliuoti, uģ nosies vedģiotti,

jems piningus iš kišenio ištiraukti ir juos pavergti. O kad koks "klērikalas" ir kār gera darģtū, vis tik jo darbas bus nevertas. Net "klērikalū Šalininkis" — "baisus žmogus." — Antraip vėl "klērikalams" kiekvienas žmogus, kurs nestāto kunigo ant labai augštos vietos, ģra be vertēs žmogus. O kas netiki tokiu-jau būdu, kaip tūli mokina, tas ģra bedievis. Apie kurģ, suprantamas daļikas, reikia manģti, jog jame vģriauja pats velnis su visomis savo baisģbēmis. Ir tokiu žmogumi bōd negalima nusitķēti. Jis vedēs visus savo šalininkus ģ prāpulti. Tarsi nebūtū taip, jog kiekvienas tetiki, kār jis tikēti gāli, ir kiekvienas tesupranta ir išmāno, kār jis suprasti ir išmānģti gāli. O tasai toli nēra bedievis, kurs netiki ģ tār dievā, kurģ kiti ģra susigalvoje. Dievas nēra suprantamas ir susapnuojamas. O kad kas tiki žmogū paeinant iš bezģjonēs, tai jģ augštšiausiai galima vadģinti neģnēliu, bet ne nedoru žmogumi. Neģinojimas arba apsirikimas nepadāro žmogaus tuojau nedoru; nors galētū jģ išlengvo nustumti ģ nedorģbe. Bet taip auginama nekanta prieš viens kitā. O ne vien taip. Dār ir labai dažnai kitaip. — Palaimingu būdu, nekartā jau pasistengta laikraštšiuose kalbēti su praklinumu. Ir tai sukelia vilgti, jog bus kartā kitaip. Vienok

tuojau dār liūdnu. Dār bendroji Lietuviū sāžinē laikraštšiu nežādinama kaip reikētū; dār-ģi kartais smarkiai aptemdinama. — Kartā "Jaunime" buvo Didģ. Lietuvos ir Amerikos Lietuviū laikraštšiai augštšiausie staffiti uz Prūsū Liet. laikraštšius. Teisibē, ten rāšoma sumaniai, lavintu protu, o Prūsuose tik sudedamos žinutēs. Bet daug āstriaus ten pasirodo netik pavieniū žmoniū, bet ištisū luomū priešingumas prieš viens antrā. Tiesiog nekantas sūkuris sukeliamas. Ir tūli ģ jģ ģtraukiami. Todēl būtina, kad kiekvienas raštģtojas ir laikraštšiu pats blavintūs nuo visū nekantas ōkanū.

Nauja Lietuviū draugija Prūsuose. Mikelio dienā šiu metū Katģtšiuose jģ tapo išteigta

ir vadinas "Vainiku". Tuojau prisirāšē daugiau negu 30 žmoniū, o dabar jau ģra draugū apie 70. Kaip istatai sarkai, "nori Draugija dvāsiškā ģ dorģškā savo draugū tarpimā stiprinti pasinaudodama vien Lietuviū kalba ir tājā šelpdama." Pakviestas ir āš buvau prie to išteigimo ir aiškinau kalboje, kad mums Lietuviams iškūti iš savo menkumo ir paniekinimo tēra vienas kelias, būtent pastoti dvāsiškai ģ dorģškai tikrai prakliniais. Ves tār draugija keli sumānus jauni ir givi Lietuviāi. Ir galima tikēti, jog draugija tarpas. Lemame jai tai nuoširdģiai. Draugija keta dirbti susiedama kas mēnesi du kart pasiskaitģmams ir pasitarģmams, keta isisteigti kniģnā ir net parengti "vākarus". Vds.

PASIKALBĖJIMAI.

Ir vėl "Jaunimo" skaitģtojai rāģinami klausinēti ir savo nuomones apreikģti apie svarbesnius gyvenimo daļikus. Mūsū rāšiuose kartais tģtšia šis bei tas palĳka ne visai pilnai ištarta, jeib skaitģtojas pradētū manģti ir, nors priešingai, savo nuomone išreikģti. Sitame skriūje norētume mielai ir skaitģtojų nuomones padēti. Tik turētū tos trumpai būti apreikģtos.

Velnius. Ar ģra pekla? Iš tikrūjū nuostabas toks klausimas. Ipatšiai dār Velniuo stātomas. Rodos, tēra māģa žmoniū, kurie nebebus kartā pekloj, arba geriau lietuviškai: pragare, kankinami. O tikrai nēra nei vieno, kurs nebūtū buves pragare. Tūli dār-ģ labai dažnai tše ģra baudģjami. Ir kantšios nēra apsakomos. Reikia žģnoti, jog nieks negāli nuo

saves paties išbēgti. Koks ģra žmogus, toks jo smagumas ar nesmagumas, jo prāgaras ar dangus. Nēra taip, kad žmogus prāgaran ar dangun tenka kūnā nustojos, arba kaip sako: pasi-mires. Jis visuomet tše, kur jis atitinkamas ģra pagal savo vidū, pagal tai, koks jis ģra. Kūnā padēti, pamirti, visai nepataiso žmogaus. Ar su kūnu ar be kūno, velniškas žmogus, tai esti

toks, kurs tegāli blogu būdu apsierekšti, nepastoja iš karto angelišku, tai esti tokiu, kurs tegāli maloniā apsierekšti. Todēl šīam negalima pasijausti blogame padējime, tai esti pragare, kaip anām negalima patirti palaimingā gīvenimā, tai esti dangiškā. Žmogus ar gīvas ar mīros, tai līg daug, gīvena ar dangūje, ant zemēs ar pragare, vis destis, koks jis īra. O kadangi visokiū žmoniū īra, īra ir prāgaras, zemē bei dangus. Tše nēra ko abejoti. — Bet ne koks žandāras veda žmogaus prāgaran, zemēn ar dangun. Kiekvienas tegāli tame būti, kas jo esībēs īra atspindējimas. Bet kiekvienas gāli kitoks patoti, savo vidūje augindamas ar visus labumus ar blogumus. Ir pagal tai jis gīves ar ant zemēs, ar pragare ar dangūje. Sāko senas, gāl Rītū zemēs žodis: „Ant zemēs gīvena tie, kuri viens kitā mīli, pragare tie, kuriū kiekvienas save mīli, o dangūje tie, kuriū kiekvienas visus kitus mīli.“ Ir pagal tai, koks esi, gāl pats īštirti, ar īra prāgaras, o ar jame gīveni ar ne. Nieks, kas žemiška, negāli gīventi nei dangūje nei pragare, o nieks, kas dangiška, nei ant zemēs nei pragare. Tai-gi, Velnīukai, kaip su "pekla"!

Ažalelis. Ar Kristus buvo Dievu (iš sdangau nukritusiu, kaip kunigai skelbia) ar tik taip dideliu galvotšium, padėkim: Buddha, Konfutse, Sokrates,

Tostojus, ir tt. Abejotu labai, ar kunigai skelbia, būk Kristus iš dangaus nukrites. Labai dažnai kunigams priskaitoma, kas jų nesākoma, nei dāroma. Teisibē, jie īra žmonēs ir todēl jūū īra visokiū, geresniū ir blogesniū. Bet kad kas kartā kām pasākes ar padāres būti, kas negera, arba gāl, kas bloga, tuomet nereikētū tuoj sakīti: taip kunigai sāko ir dāro. Mām rodos, reikia spresti tik pagal pātīrā ir vis tik apie tām vienā, apie kām kas patīra. — Bet imkime, Kristus būti iš dangaus parējes, tuomet reikētū paaiškinti, kas tai dangus. Tām dera māžumā jau tai, kas pirma sakīta apie prāgarā. Šiōn turi užtekti trumpai pasākūs, kad dangus nēra vieta, bet sāmonēs skīrus. Tai īštirti, kiekvienām galima. — Toliau: nereikētū statīti ī vienā eile Buddha, Konfutse, Sokrates ir Tolstoju. Gāl būti Sokrates ir Tolstojus buvo "galvotšiai". Bet tuomi nedaug pasakīta. Iš galvojmō vieno neišeina nei didi veikalai nei sumānīmai. Galvojimas tēra žmoniū mintišū tvarkīmas. Todēl ir joks "galvotšius" nēra žmoniāj vedes augštīn, žmoniūškuman. Tai īra padāre "tikbā" insteigējai. Bet nei žingsniō nenuiektim tolin jīms suprastū, kuomet juos galvotšiais vadintum. Didis veikimas, kurs padāro intekme ir ī žmones, tepareina īš gīvībēs. Sāko ir: iš širdies, iš sielos. Bet tai tiek-jau. Norima tuo sakīti, kad

veikimas, mokslas kīla iš to žmogaus esībēs. O toji īra, kaip žinoma, dvāsiška. Bet išmani-kime gerai: Ne mokslas, ne veikimas īra sāu dalīkas. Gāli kitas žodiškai atkartoti mokslā, "augšto" žmogaus tartā, o toli nebus tas pats īnspūdis. Tai todēl, kad mokslas tēra apraiška gīvai apsierekšiantšios esībēs — galībēs. Kitas vartodamas tām pātīsiā āpraiškā kaipo savo apsierekšimā tik tiek teapreiks, kiek jis savo esībėje īra sāmoningas ir pagal tai galingas. Iš to matīti, kad žmonēs skīriasi daugiau pagal vidaus gilumā, pagal dvāsios gīvumā ir prakilnumā, negu pagal kūnā. Kūnas tēra pavidas, kurs dažnai īsiveizi šiek-tiek žmoniškas, bet kurio labai dažnai visai neapsierekšia žmogus. — Žmogaus esībē īra pasaulijē veiksnis. Tik tasai īra nematerijālis. Vienok norēdamas veiktī regimame pasaulijē, jis tai tegāli materijos frankiu. Minimas veiksnis nēra kiekviename žmogūjē galingas kaip kitame, kadangi nēra ligiai sāmoningas. Ir pagal jo galingumā, jo "išminti" reikia žmones skīrti. Tik tai paprastai negalima, nēsa tū skīrtumū nemātoma. Bet išlengvo išvīstam intekmē tū žmoniū. Ir āmžiams einant jī līg vis dār didēja. Paskutiniaiūs tūkstantšīū metaismilžiniška intekmē parėjo īš Gautamo, vadinamo Buddha, tai esti apšviestasis, ir Jezaus Kristaus. Buddha jo pa-

sekėjū vadinamas Viešpatšiu bet žmogumi; Kristaus pasekėjai jī vadina Dievu, nors Kristus pats save atskirtodamas vadinosi žmogaus sūnūmi. Bet kaip jī ir vadintum, tai jo nedidīs nei māžīs. Jis, tai esti jo esībē, kuri apsierekškē žmogaus pavīdalu, buvo tokia prakilni, jog suliginant su kitais žmonēmīs geriausiai jā pavadīsime, sakīdami jā buvus dieviška. O kas dieviška. tat turi pareitī īš Dievo. Bet sāko, īš Jo viskas pareinā. Ir mes esame īš Dievo. Todēl ne taip svarbu, ar būtum iš dangaus, bi tik būtum īš Dievo. O Kristus tikrai īš Dievo.

Augštaitis. Nuo ko atmintis atbunka, ir kaip jā atgaivinti ir lāvinti? — Atmintis, kaip visi gabumai, iš pradžios labai silpna. Tikima berods, būk kūdikiai turi labai gerā atminti. Tvirtina tai ir mokslininkai. Tik aš ī tai netikiu. Vaikū atmintis turi būti lāvinama. Kaip? tai sāko īstātamas, kad jēga, kuri nevartojama silpsta, o vartojama auga. Taip išlengvo atmintis pastoja "gera". Berods īra skīrtumū. Kiti veikiai iğjā gerā atminti, kiti niekuomet. Bet ār šīs tarp žmogaus valios ir jo atminties. Auginkī savo vāliā, augsi ir atminti. Kas tvirtai tveria savo samone tām, kām atmintimi palaikiti nori, tas tai ir palaikīs.

— Šiek tiek išaugusi atmintis berods tūliems žmonēmīs atbunka. Viriausiā priezastī pa-

rodo minētasis istātfimas, kitā tai, kas sakīta apie vāliā ir atminti. Bet galima dār pridēti, kad tojo atmintis labai veikiai atbunka, kurs imasi visokiū daļikū, bet tik paviršutinišakai, o jokiū nuoširdžiai. Todēl reikētū besimokinant visuomet visu atsidējimu mokinties, tad atmintis tikrai pasiliks gīva, gera. Bet paviršutinišku būdu mokinties irā reiškinis aplamai paviršutiniško būdo, kurs gāl būti priprāntas, bet ir sekmē nedoro gīvenimo: girtuokliāvimo, paleistuvāvimo, gāl ir didžio geidimo, daug pasiplēsti turtū, ir tt. Berods, kas labai daug darbū imasi, turi visoko dēties ī gālvā ir taipo-jau negāli viskān nuoširdžiai atlikti. Tad išlengvo kūniškai pasilpsta ir greitai viskān pamiršta. Bet paleistuvāvimas nesuliginamai daugiau blogo padāro. Jis tiesiog zudo kūnā ir tuomi ir ātminti. Reikētū skaitīti mano rāštā: "Gimdīmo Slēpiniai". — Kaip ātminti gāivinti galima, iš viso to matīti, kas pasakīta. Reikia rūpinties pirmiau sielos ir kūno sveikumū, tvarkīti savo mintis, viskān, kas dāroma, nuoširdžiai atlikti. Tuomet jī žīmiai atsgāus.

Taipo-jau. Kas geriau dāro, ar kuris leidžia vaikā ī mokslus dār jaunā ar jau paaugusī? — Nuomonēs apie tai labai skiriasi. Bet, rodos,

nepraējus keliems metams pasitvirtis, jog taip, kaip dabar vaikāi mokinami jiems 6 ar 7 metus turint, terekētū mokīti, kad turēs 10 ar 12 metū. Vaikai nori judēti, nori kān darīti. Vien smāgenimis "dirbti" jiems visai netikes daļikas. Rankos nori tvirti, laikīti, taisīti, ākis regēti ir pastebēti. Todēl dabar dažnai pradēdama vaikus mokīti jiems "darbeli" uzduodant, ar kān līpdinti iš kokios tešlos, ar kān sustatīti, kān drožinēti, ir tt. Bedirbdamas žmogus visū-geriau mokinasi. O vaikas kaip tik tām sutvertas, tokiū būdu kān išmokti. Todēl tokie, kurie mažais būdami namiej laikomi māziems (minau nesunkiems) darbeliams atlikti, daug daugiau išmoksta ir savo smāgines ir dirgšnis geriau lāvina, negu tie, kurie ī mokslus leisti. Rodos tikras laikas pradēt mokinties vien māstant, galvojant irā 14. ar 15-metāi. Labai jaunas pradējis eiti ī mokslus žmogus per daug pripranta pagal rāštā manīti, ir gīvas gīvenimas jām pasīlieka nezinomas, kiek jis ir negīventū, tai esti, visāip savo pageidimus patenkintū. Todēl, paveikslui, "mokslo" žmonēms dažnai tūli daļikai nesuprantami, ir jie juos vadina neesantšiais ir kalbas apie juos prietaromis. — Palemanas: Apie žadinimā Tēvīnēs meilēs sakīta Balandžio "Jaunime". Vds.

IS leidėjū-rašitojū pusēs.

Nuolatai rāginame rūpinties padidinimu "Jaunimo" skaitītojū skaitšiaus. Toliau meldgīame, īpatšiai Didž. Lietuvoj gīvenantšīlūjū, savo ādresus aiškiai o vis lietuviškai ir rusiškai parašīti. — "Jaunimas" siuntšiamas ī namus uz 2 M. per metus, ī Didžiąjā Lietuvā uz 1 Rublī, ī Amērikā uz 60 centū, pavienis numeris uz 20 pfē, 10 kap. arba 10 cent.

Už leidėjus-rašytojus.

Martin Aszmutat, Tilgėj, Auštoji gatvė 28 (Hohe Str.).